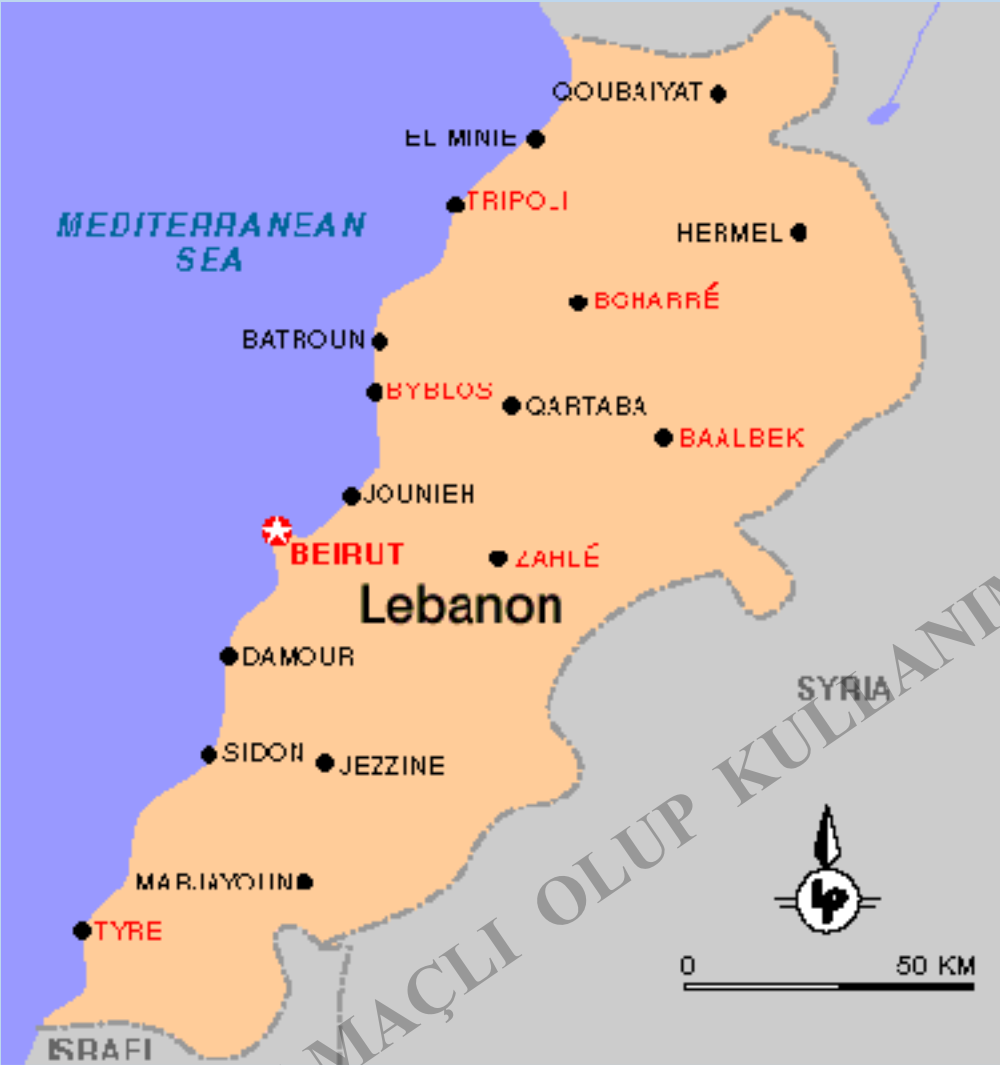

BÖLÜM 11
BİBLOS VE KAZI SONUÇLARININ IŞIĞINDA
SURİYE VE ÇEVRESİ

Biblos, Beyrut'un 45 km kuzeyindedir.

BYBLOS

EĞİTİM AMAÇLI OLUP KULLANIM HAKKI SAKLIDIR

EĞİTİM AMAÇTIR
GÖRÜŞMELERİNİZİ
KİMLİK SAKLIYOR

Albert Einstein

EĞİTİM AMAÇLI OLARAK KULLANILMAMI EKİMLERİN SAKLIDIR

- Archaeological sites
- Medieval Wall
- Medieval Wall Buffer Zone
- Beach area
- Low Populated Zone
- High Populated Zone
- DQA Property
- Listed Buildings / Streets

- Railway
- Private Sur Wall Properties
- Old City

- Other Key Monuments
- 1- Saklı Eskiye at Ayasul Mosque
  - 2- Oluşan Sokak
  - 3- Oluşan Köy
  - 4- St. John Crusader Cathedral
  - 5- Saklı el-Nabl Church

1 Crusader castle 2 Gate 3 Pre-2000 bc ramparts 4 Roman nymphaeum 5 Byzantine oil presses 6 Persian podium 7 Persian fortress 8 Temple of 3rd millennium 9 Obelisk temple 10-11 Houses of the pre-urban settlement 12 Great Residence 13 Early urban settlement 14 House of Amorite conquest 15 House of Chalcolithic period 16 Neolithic houses 17 Early Neolithic (?)sanctuary 18 Late Neolithic sanctuary 19 Quarry of Amorite period 20 Pre-Amorite residence 21 Baal-Ishtar temple 22 Roman theatre 23-31 2nd-millennium royal tombs 32 Roman colonnade 33 Early 3rd-millennium walls 34 Late 3rd-millennium walls 35 Mid-2nd-millennium walls

EĞİTİM AMAÇLI OLUP KULLANIM HAKI SAKLIDIR

İlk kez E.Renan'ın surveyinde 1860 Arkeolojik kazılar 1922 de P.Montet (Mısır Bilimci) 1970 lere kadar çalıştı

En eski yerleşim kaya üzerinde İlk yerleşim Neolitik Çağ'da

Bir odalı kulübeler, kare plan, zeminler beyaz sıvalı, Kalkolitik Çağ Biblos'ta yaşamış.

M.Ö.3. bin yılda köy yerleşimi gelişerek kente dönüşüyor, Sur, bir kısmı korunmuş, iki kapı, kulelerle desteklenmiş, bu Dönemde sokaklar var,

Biblos'ta krali bir yapı bulunmamış, M.Ö.3. bin tapınakları ortaya çıkarılmış, Bir tanesi Biblos'un ana tanrıçasına adanmış, Baalat-Gebal; Biblos'un Hanımefendisi Tanrıça lokal tanrıça Astarte'nin asimile olmuş halidir, Biblos doğu Akdeniz ticaretinde önemli bir taraftır, M.Ö.2. bin yılda güç ve refahın zirvesine ulaşmıştır. Bir ticaret kenti Mısır ile başlıca ilişkilere sahip, din, kültür ve sanatta Mısır'ın etkisi çok belirgin,

Mısır ana ticaret ortağıdır.

Ünlü Obeliskli Tapınak, bu ilişkileri çok iyi yansıtır.

Tapınak 2. binde daha eski "L" planlı tapınağın üst seviyesinde

Tapınak 2. binde daha eski "L" planlı tapınağın üst seviyesinde

EĞİTİM AMAÇLI OLUP KULLANIM HAKKI SAKLIDIR

Photo by Sanford Holst (c) 2004

Arapça

Bölgesel

Bulunduđu Bölge

Yunanlılar M.Ö1200

Ve Papirüs Anlamında

Cübeyl

Gubla sonra Gebal

Kenan

Fenike (Bölge için)

Byblos

İngilizce Bible

EĞİTİM AMAÇLI OLUP KULLANIM HAKI SAKLIDIR

1860'a kadar bilinmiyordu.

Fransız E.Renan III.Napolyon'un Fenike'nin tarihi kentlerindeki araştırma seferi sırasında keşfetti.

Renan'dan sonra kaçak kazılar yapıldı. Byblos bir antikacı Pazarı haline geldi. Eserler müzelere götürüldü.

Bir örnek Louvre Müzesinde Firavun I.Osorkon'un büstü İkinci kazı dönemi P.Montet tarafından başlatıldı.

1919'da ziyaret etti, kazılara 1921'de başladı.

1924'e kadar devam etti

1922'de denize yakın yerde

Bir mezar, mezar odası içinde sarkofaj buldu.

Mezar Amenemhat III (M.Ö.1800) ile çağdaş.

Dunand kazıları 1970'e kadar sürdürdü.

3 – L-Biçimli Tapınak

18 – Balaat Gebal Tapınağı

5 – Obelisksli Tapınak

20-28 – Kral Mezarları

OBELİSKLİ TAPINAK

EĞİTİM AMAÇLI OLUP KULLANIMI HAKKI SAKLI'DIR

Obeliskli tapınak adını, çok sayıdaki ucu piramit şeklindeki dikilitaşlardan alıyor.

Tapınağın cellasına bırakılan adak eşyası rahipler tarafından toplanıp, çömleklere konulduktan

Sonra tapınağın zeminine gömülüyor.

Altın hançerler ve asalar, 15 ten fazla bakır alaşımından yapılmış figürinler, var. Zoomorfik figürler Mısır'dan ithal edilmiş.

Mısır etkisi dini adak eşyasında ve krali nekropoliste eşyada açıkça belirgin, Biblos'ta 8 adet kayaya oyulmuş mezar bulunmuş.

Geniş kare biçimli 8-12m. Derinliğinde kuyu mezar şekliindeler.

En altta yine kayaya oyulmuş bir veya iki mezar odası mevcut. En eski mezar M.Ö.2. bin başına tarihlenmiş.

Mısır'da 12 ve 13. sülale ile çağdaş. Mezar buluntuları da Mısır ile olan ilişkilere işaret ediyor.

Krali kartuş var: Ip-şemu-abi ismini taşıyor.

EĞİTİM

ميدان رجب بن الحجاج
TARİHİ YERLERİMİZ

Obeliklerden bir tanesinde 1880 lerde yazılmış bir yazıt var; Kral Ib-şemu-abî'den bahsediyor, Herişef'in sevgilisi diye geçer. Herişef Reşef'in Mısırcasıdır. Fenike alfabesinde yazılmış en eski yazı M.Ö 9. yüzyıl civarında bibloslular kendi yazılarını geliştiriyorlar. Biblos'un yarı hiyeroglif yazısı tam olarak deşifre edilememiş, 1200 lerde bu yazı alfabetik yazıya dönüşmüş.

Tapınakta bulunan ayakta duran erkek figürinlerinin bir kısmı çıplak

Bir kısmı sivri serpuşlu, etekli

Tunç, gümüş ve bakır alaşımından yapılmışlar.

3-38 cm

EĞİTİM AMAÇLI OLUP KULLANILMA HAKKI SAKLIDIR

Reşef
Byblos

EĞİTİM AMAÇLI

UP KUL

ALIDIR

EĞİTİM AMAÇLI OLUP KULLANIM İZİNİ SAKLIDIR

EĞİTİM AMACIYLA KULLANIM HAKKI SAKLIDIR

Ahiram, Ahirom olarak da okunur.

Biblos'un Fenike kralı.

1923 yılında P.Montet tarafından krali nekropolde mezar V'de (-10m) keşfedilmiş.

Kabartmaları ile tanınıyor

Üzerinde Fenike dilinde yazılmış yazıt var

Yazı bilinen 5 Krali Biblos yazısından birisidir

Bu yazıt bugünkü alfabenin en eski örneği olarak da kabul

Edilmektedir.

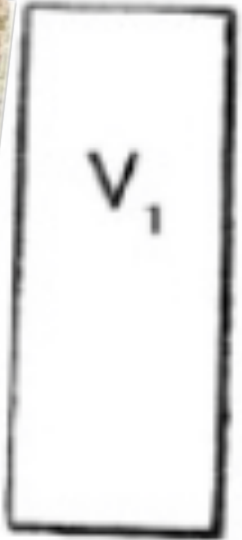

M.Ö.13 sonu 11 civarına veriliyor.
Ana sahne, kabartma kanatlı sfenkslerle
bezenmiş tahtında oturan
Bir kralı tasvir ediyor.

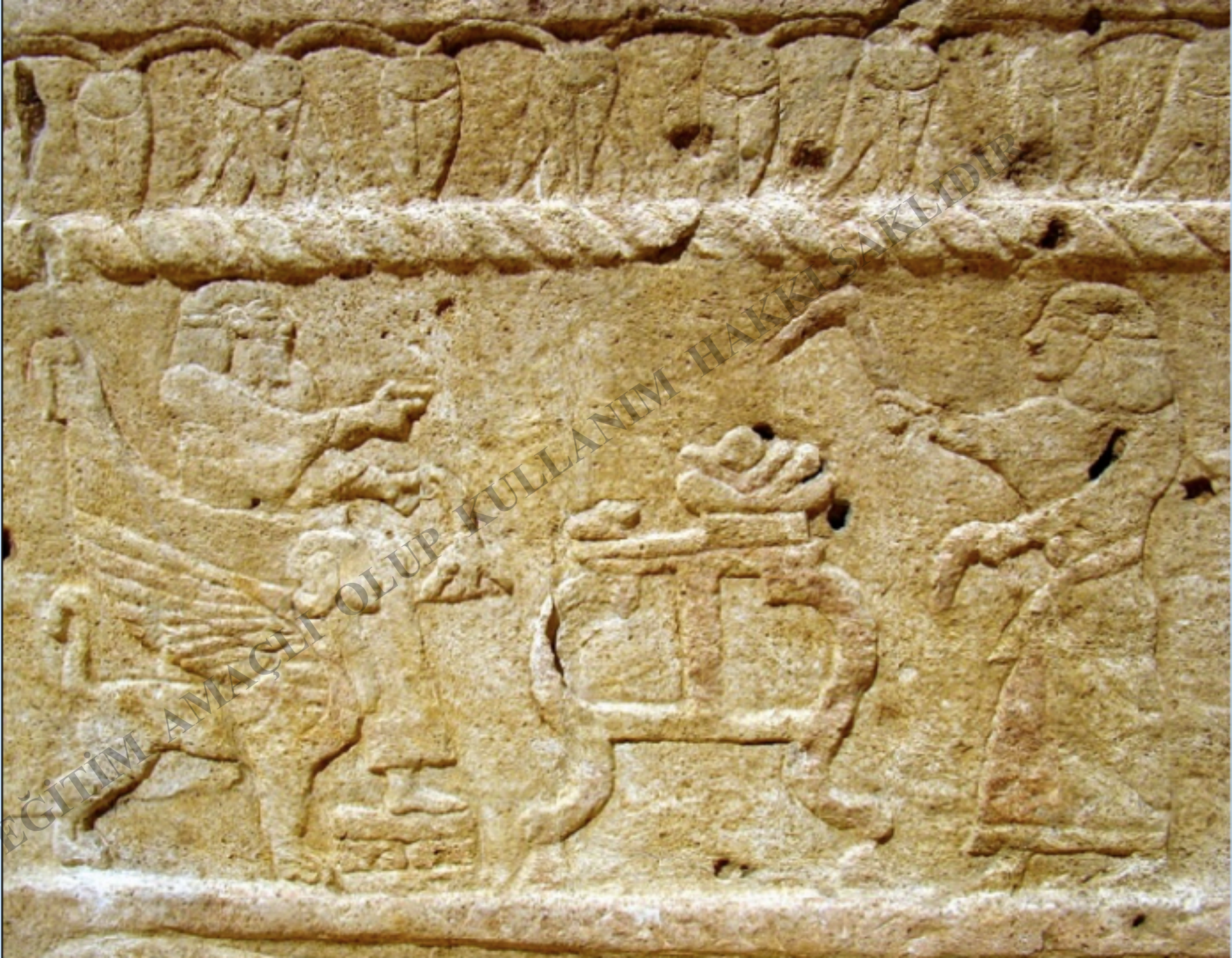
Kireçtaşından

EĞİTİM AMAÇLI OLUP KULLANIM HAKKI SAKLIDIR

EĞİTİM AMAÇLI OLUP KULLANIM HAKKI SAKLIDIR

EĞİTİM AMAÇLI OLUP KULLANIM HAKKI SAKLIDIR

Bir rahibe ona lotus çiçeđi sunuyor.
Solmuş lotus ölümü temsil ediyor, Ahiram'ın elinde.
Önünde ölü yemeđi var,
Lahdin kapağında iki erkek figür, yüzyüze, ortalarında oturan
aslan
Yer alıyor.

Bu figürlerin, yazıta göre baba ve oğlu olduğu yorumlanıyor

Figürlerin işlenişı ve taht ve masanın işlenişı güçlü Asur etkisi
gösteriyor..

Çalışmalar sonucunda lahdin kırmızı, siyah ve kahverengi
renklerde boyanmış
Olduđu anlaşılmış. Kapakta boya izleri var.

Kadınlar ağıt yakıyor giysilerini yırtıyor, saçlarını yoluyor,
M.Ö.1000 lerde oluşturulan yazı lahdin kısa kenarında ve
kapakta devam ediyor.

175 1131K3 +Y133 7913W 7Y.3V6 391wL3, LK Y 13 (0917 +wW179K 139EK (1L9 1W/L3139BK391/09 7/072139 K
169w))L179>7H331K 3Y1L971L01H49+1+H3Y17 131K 7V 1V)7+130)w3190H177+H113139K 1L73Y1L91,3L0

Yazıt 38 kelimeye sahip, lahitte ve kapakta yer alıyorlar.

Biblos'un eski Fenike dialektinde

Yazı karakteri M.Ö.10 yy karakteri taşıyor.

Kral Ahiram her hangi bir kontekste yer almıyor.

Metinde geçen oğlu Ittobaal

EĞİTİM AMAÇLI OLUP FİİLİ ANLAM HAKKI SAKLIKTIR

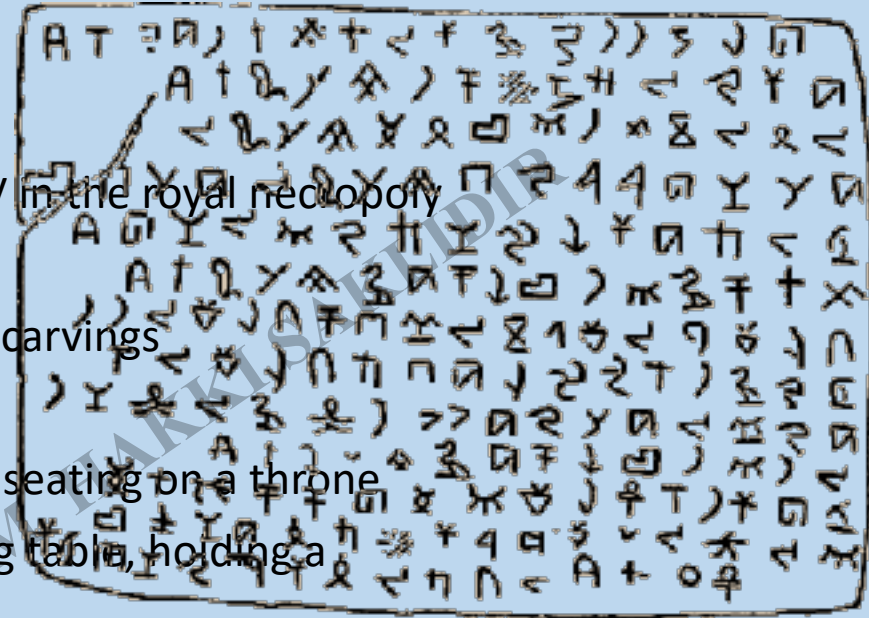
							
Z Zayin Weapon	W Waw Hook	H He Window	D Daleth Door	G Gimel Camel	B Beth House	' Aleph Ox	
							
N Nun Fish	M Mem Water	L Lamedh Ox-Goad	K Kaph Palm of Hand	Y Yodh Hand	T Teth Unknown	H Heth Fence	
							
T Taw Mark	SH Shin Tooth	R Resh Head	Q Qoph Monkey	S Sadhe Fishhook	P Peh Mouth	' Ayin Eye	S Samekh Support

tiaret kelonileri Küçük Açıkta da vardır biliniz. Değerli Kilitler hâli

EĞİTİM AMAÇLI OLUP KULLANIM HAKKISAKLIDIR

The Sarcophagus of Ahiram

- one of the 3 sarcophaguses found in the tomb V in the royal necropolis in Byblos
- made of white limestone and covered with rich carvings
- borne by four crouching lions
- on one side a representation of King Ahiram as seating on a throne guarded by winged sphinxes in front of an offering table, holding a lotus flower
- on the other side a procession of people carrying some offerings
- frieze of lotus flowers (Egyptian influences) and motif of a rope (Syrian influences)
- an inscription with the earliest form of the Phoenician alphabetic script

EĞİTİM AMAÇLI OLUP KULLANIMINA ELverişİLDIR

12 yy da Deniz Kavimleri Biblos'u tahrip etmemiş.

Kentten, Asur kralı I. Tiglatplezer'in yıllıklarında bahsediliyor.

Ona haraç ödeniyor.

Ayrıca Wenamun isimli bir Mısırlı memurun seyahat kayıtlarında var;

Mısır kralı Ramses XI'i (M.Ö.1099-1070) in ihtiyaç duyduğu kereste için

Biblos kralı Zakar-Baal a geciken ödeme

Daha sonra bir Haçlı kalesi olmuş

